

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 818
van **BERT MAERTENS**
datum: 8 juli 2015

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Vlaamse overheid - Leeftijdsbewust personeelsbeleid

Slechts een op de negen ambtenaren werkt tot 65 jaar. Dit berichtten diverse media tijdens de afgelopen dagen. De grote meerderheid, net geen 64 procent, gaat vervroegd met pensioen. Al is de groep die stopte met werken op 60 jaar de jongste tien jaar wel gedaald van 85 naar 74 procent.

Tussen juli 2013 en juli 2014 gingen 24.573 ambtenaren met pensioen, waarvan slechts 12,8 procent de officiële pensioenleeftijd bereikte. De overgrote groep (63,96 procent) is vervroegd met pensioen gegaan op eigen aanvraag. Dit blijkt uit het jongste jaarverslag van de Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS).

De minister stelt in haar beleidsnota Bestuurszaken: "Op basis van de leeftijdspiramide wordt verwacht dat in de periode 2010-2025 ongeveer de helft van het personeel van de Vlaamse overheid met pensioen zal gaan. Het aanvoelen van medewerkers dat ze weinig loopbaan- en promotiemogelijkheden hebben (zoals blijkt uit de Personeelspeiling) in combinatie met de besparingen, kan in de komende jaren de huidige positie van de Vlaamse overheid als aantrekkelijke werkgever in het gedrang brengen en de vervroegde uitstroom van (jonge) talenten aanwakkeren".

1. Wat is volgens de recentste gegevens de reële pensioenleeftijd bij de Vlaamse overheid?
2. Welke maatregelen zal de minister nemen op het vlak van leeftijdsbewust personeelsbeleid om personeelsleden bij de Vlaamse overheid aan te sporen om effectief langer te blijven werken?
3. Hoeveel personeelsleden van de Vlaamse overheid gingen de afgelopen vijf jaar voor de leeftijd van zestig jaar en op de leeftijd van zestig jaar met pensioen? Graag een geannualiseerd overzicht, in procent en in absolute aantallen.

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD

op vraag nr. 818 van 8 juli 2015

van **BERT MAERTENS**

1. De gemiddelde pensioenleeftijd bij de diensten van de Vlaamse overheid (= alle entiteiten die ressorteren onder het VPS) steeg van 61,2 in 2009 naar 61,9 in 2014.

Omgerekend gaat het personeel in 2014 dus gemiddeld 8 maand later met pensioen dan in 2009.

2. De Vlaamse overheid heeft met het sectoraal akkoord 2005-2010 tien concrete maatregelen genomen op vlak van leeftijdsbewust personeelsbeleid die moeten toelaten dat de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid langer gemotiveerd kunnen werken. De Vlaamse overheid voert dus al vele jaren een actief beleid m.b.t. leeftijdsbewust personeelsbeleid.

Door de stijging van zowel de pensioenleeftijd als de leeftijd van het vervroegd rustpensioen zal het belang van leeftijdsbewust personeelsbeleid nog toenemen.

Op 1 juli 2015 zijn de onderhandelingen gestart voor het eerstvolgende sectoraal akkoord voor de periode 2015-2016.

Zowel de Vlaamse overheid als de representatieve vakbonden hebben het voornemen om (net zoals andere werkgevers in de private en publieke sector) een zinvolle invulling te geven aan 'werkbaar werk'.

Zonder nu reeds te kunnen vooruit lopen op het resultaat van deze onderhandelingen kan ik al meegeven dat hierbij verder nagedacht zal worden over het meer projectmatig en geïntegreerd aanpakken van thema's als

- jobcrafting (het op maat maken van jobs, naar arbeidsinhoud),
- meer inspraak in organisatie van het eigen werk,
- autonomie & verantwoordelijkheid,
- plaats en tijdonafhankelijk werken (PTOW),
- hervorming verlofstelsels,
- welzijn op het werk,
- het houden van perspectiefgesprekken.

De uitdaging is om de focus meer te leggen op andere retentiemaatregelen en die op een actieve manier te ondersteunen, te promoten en te integreren in het HR-beleid van de Vlaamse overheid, alsook in het loopbaanbeleid binnen de entiteiten.

Om de topambtenaren te ondersteunen heeft het Agentschap Overheidspersoneel alvast ook de Inspiratiebox ontwikkeld, die leidinggevend en medewerkers helpt en tips geeft om de ervaren werknemer betrokken en inzetbaar te houden tot het einde van de loopbaan.

Voor en door de ervaren werknemers wordt 2 keer per jaar een inspirerend lerend netwerk georganiseerd, het Zin? Ja!-netwerk, waar thema's als arbeidsinhoud, loopbaanmogelijkheden, werkbaar werk en welzijn op het werk aan bod komen. En

waar leidinggevend en medewerkers zich kunnen inspireren om hier zelf verder mee aan de slag te gaan.

3. Mijn administratie heeft de cijfergegevens voor de diensten Vlaamse overheid van 2009 tot en met 2014 op een rijtje gezet. Pensioenen om medische redenen zijn niet in deze cijfers opgenomen, omdat dit anders een vertekend beeld geeft.

Deze en verdere gegevens zullen op korte termijn ontsloten worden op een nieuwe webpagina op www.bestuurszaken.be.

Om de cijfergegevens goed te kunnen plaatsen, eerst enkele richtleeftijden uit de federale pensioenwetgeving:

1. Wettelijke pensioenleeftijd:
 - Op dit moment 65 jaar
 - Wordt volgende jaren gefaseerd opgetrokken naar 67 jaar
2. Leeftijd van vervroegd rustpensioen:
 - In 2014: 61 jaar mits 39 loopbaanjaren of 60 jaar mits 40 loopbaanjaren
 - In 2015: 61 jaar en 6 maand mits 40 loopbaanjaren of 60 jaar mits 41 loopbaanjaren
 - De volgende jaren: 63 jaar mits 42 loopbaanjaren, exclusief diplomajaren.

De feiten:

1. Het totaal aantal gepensioneerden stijgt
 - Van 502 in 2009 naar 715 in 2014 (stijging met 213 of 40%)
 - Van 2% in 2009 naar 3% in 2014 van totale personeelsbestand.
2. Binnen deze groep daalt het aandeel pensioenen op 60 jaar:
 - Op 60 jaar:
 - Van 268 in 2009 naar 242 in 2014
 - Ofwel: van de helft naar 1/3 van jaarlijks aantal pensioenen
 - Voor 60 jaar:
 - Voor 'gewone' pensioenen: onmogelijk tenzij er diensten waren buiten de Vlaamse overheid die een recht openen op vervroegd pensioen voor de leeftijd van 60 - 62jaar
 - Verklaring:
 - Pensioenwetgeving laat dit niet toe
 - Maar: een personeelslid kan wel in vroegere functies buiten de Vlaamse overheid met een gunstigere pensioenbreuk tewerk gesteld geweest zijn.
 - In de voorbije 6 jaar is er één personeelslid jonger dan 60 jaar op pensioen gegaan (bij de entiteiten aangesloten bij Vlimpers).

(Persoon die in steenkoolmijnen heeft gewerkt. Voor deze jaren kan hij genieten van een gunstig tantième (met name 1/30ste in plaats van 1/45ste). Door deze voordelige pensioenbreuk komt hij sneller aan het aantal noodzakelijke loopbaanjaren en kon hij dus voor zijn 60ste met pensioen - maar in ieder geval niet voor zijn 55ste).

3. De gemiddelde pensioenleeftijd
 - Steeg van 61,2 in 2009 naar 61,9 in 2014.
 - Omgerekend: in 2014 gemiddeld 8 maand later met pensioen

Deze gegevens sluiten niet alleen aan bij het gewenste beleid en de maatschappelijke tendenzen; de Vlaamse overheid loopt hierin voorop.